

d'Assonénál különb főkn is megtörtént már ez. De egy egész csoport jobboldali képviselő csinálta együtt vele ez esztelenséget, melyhez hasonló csak a falusi iskolákban szokott előfordulni, mikor a makacs pórfiu nem akar magától kimenni a középbe, hogy ott megvesz-szözzék. És megcsik, hogy addig huzalkodik a praeceptorral, míg ez elunja a vesződséget, és abba hagyja az izetlen miveletet, s a gyermek megszabadul a büntetéstől.

Tehát még ebben is több raison fődöz-hető f.l.

De mondjuk el szárazon magát a fura tör-ténetet.

Baudry d'Asson a kamarának e szakban első ülésen, nov. 10-én, betöröknek nevezte a kormány és pártja tagjait; ezért a ház elnöke a szabályok értelmében reá a cenzurát alkalmazni köteleseggének ismerte. Ez abból áll, hogy a megcenzurázott tag a ház 15 egymásután kö-vetkező ülésén nem jelenhet meg.

Baudry d'Asson azonban másnap ügyesen, igazi betörő tolvajmódra, be tudta magát lopni

kormányának, hadseregnek, a nép nagy tömegé-nek.

De azért mégis megeselekedte.

Az elnök ismételtén felszólította a botrány hősét, hogy engedelmessédjék a ház törvényei-nek, és hagyja el a termet. De nem mozdult.

Az elnök erre bezárta az ülést, azon kijelen-téssel, hogy ez rövid idő múlva folytattni fog.

A jobboldal tagjai, közöttük *La Rochefou-cauld-Bisaccia, de la Rochette, de Maillé, de Vil-liers, Freppel, de Mackau, Bourgeois*, körülveszik kartársukat és barátjukat, biztatva őt, hogy ne engedelmessédjék a parancsnak, melyet a ház qesztorai ismételték előtte a szabály végrehaj-tását illetőleg. — *Margaine, de Mahy és Madier de Montjau* megjelentek Baudry d'Asson előtt és fölhívták őt, hagyja el az üléstermet, ellenkező esetben bármi kellemetlenül essék is nekik, kénytelenek lesznek erőszakot alkalmazni. De ő nem hederít e szavakra. A jobboldali képví-selők körülveszik a makacsodót, hogy ek-ként annak eltávolítását — lehetlenitsek? éle-tükkel védve őt, mint Leonidás Thermopilet? —

A MÁRCZIUSI RENDELETEK VÉGREHAJTÁSA PÁRISBAN. — A dominikánus zárda ajtajának betörése.

a kamara üléstermébe, és rendes helyét, jobbról a harmadik padban, elfoglalta. Határozott, de sápadt arccal, keresztbe font karokkal ült le és az elnökre meresztette szemeit.

Mindenki tudta, hogy most igen kinos, és ki tudja tán véres jelenetnek is kell következni. Mert hiszen e dacznak még inkább lehetne értelme, ha az illetők ezzel a nyílt, tettleges és végleges ellenszegülést akarák vala fölavatni, jelt adni a kitérésre. Ha tudniillik ehhez meg volnának az elemek ama pártban, melyhez az illető tartozik.

De az nincs meg és soha nem is volt, és nem is lesz. Hiszen ez a párt államcsinyt igen, de forradalmat soha sem csinálhat.

Ez a párt a hatalom birtokában levő kormánnyal szöhet összeesküvést. A nélkül és a hadsereg nélkül, meg a nép nélkül — tehát minden hatalmi eszköz nélkül — mit akarhat? Egy, a mozdony elé álló és azt felökelné akaró falusi bika nem eszeveszettebb, mint az a francia reakcionarius törpe kisebbség, ha egy pár tucsat pusztá ököllel megy neki a

nem, hanem csak hogy azt megnehezítsék, és a botrány még nagyobb legyen.

Ezután hát nem maradt más hátra, mint fizikai erőhatalommal fölnyalábolgatni az illetőt és őt a teremből formaliter kivitetni.

Ha valaha nyelvmester ennek a szónak «delikát» (kényes) értelmét meg akarja magyarázni tanítványainak, nem tehet okosabbat, mint példaképen *Riu* ezredesnek föladatát adni elő, a ki e napon a Palais Bourbonban, a ház rendelkezésére álló katonai erő parancsnoka volt, és neki jutott a keserű pohár, hogy Baudry d'Asson ur ő kigyelme személyét kitegye a te-remből és a kamara börtönébe szállítsa, de oly-képen, hogy akár mint rug-kapál is e veszett ember, annak azért haja szála se görbüljön meg.

Es ő e föladatot dicséretesen meg is oldotta, úgy hogy megérdemelte volna, ha azon-al tábornokká nevezik ki.

Lehet e egy katonára nézve képzelni kísér-tetbehozóbb mozamot, mintha oldalba rugják, fültövön ütök? De hát «esetje» válogatja. Az emberi élet szerföltt tarka-barka, és főleg a

Megragadják katonák.

Kiharcolják szemből.

A BAUDRY D'ASSON-FÉLE BOTRÁNY A FRANCZIA KÉPVISELŐHÁZBAN.

katonái. Csak a korlátolt eszű ember előtt létez-nek abszolút szabályok. A kivételekhez, a rend-kivüli alkalmak fölfogásához, megítéléséhez már emelke lettebb gondolkozási képesség szük-séges. Ugy általában föl lehet állítani a szabályt, hogy a katona ne tőrjön semmi erkölcsi vagy épen testi bántalmat. De ki itélné el a hős The-misztoklest, az «üss, csak hallgass meg» emlé-keztés mondásáért?

Épen az igazi, a nagy hős lehet elnéző bizonyos kivételes rendkívüli esetekben, a nél-kül, hogy hős reputációja csorbát szenvedne. Nagy Károlyon annyi dicsőség volt, hogy a sze-mét már nem fogott rajta. Minél vékonyabb a hős renommée, annál hamarabb csorba eshe-tik azon, és ha bizonyos hadsereg katonái a csatatéren rendszeren a hátrafelé összpontosulás bravourjában tünnek ki, — természetes, hogy a polgári életben annál féltékenyebbek már ugy is megfogytakozott hirnevükre, és fegyvertelen polgárokkal szemben igyekeznek kimutatni, hogy mennyire képesek ők rettenetesek lenni.

Már ha *Riu* ezredes és katonái is így gon-

lanxába tolt. Átléptek a padokat, mialatt volt ökölesapás, rugás, lökdösés — a vitéz jobbolda-liak részéről. A katonák törték mindezt, míg végre *Riu* ezredes eljutott a «reacitants» kép-viselő háta mögé, megragadta karjait, tíz más katona pedig lábainál fogva a légbe emelte és — a teremből ki, a ház börtönébe vitte.

Azzal a folyosókra távozott követek vissza-zállingóztak az ülésterembe és folytatták ta-nácskozásait.

Hát ilyesmii is csak Franciaországban történéhetik, ama népnél, mely föltalálta önma-gára a kimondást: «a szélsőségek érintkeznek».

Ő a szalonias illem, a bonton, az udva-riasság mestere. Ő látja el gouvérnanteokkal a barbár világot; de ő talála föl a kankant is, és eljárja azt a parlamentben is, mert ember ő is, és indulat van benne nagyon is bőven.

Es aztán tehet a mi neki tetszik, járhat ő a feje tetején, azért nem juthat eszébe attól félni, hogy őt más népek megítélik, bárdolat-lannak, elmaradottnak mondják.

Tenné ezt a magyar, vagy épen a még ke-

A MÁRCZIUSI RENDELETEK VÉGREHAJTÁSA PÁRISBAN. — A rendelet fölolvása a dominikánusok előtt.

dolkoznak, hát akkor mi lesz e különben is oly visszataszítón, bizony undorítón botrányos jele-netből?

Az emelkedett fölfogás itt azt sugalmazta, hogy Baudry d'Assonnal és párhiveivel ugy kell elbánni, mint beszámíthatlan gyerkőzők-kel, holtrészekkel vagy eszelősökkel.

Tökéletesen ugy jártak el, mintha téboly-dai őrszolgák lettek volna.

Nem több mint husz katona lépett a te-rembe, fegyver nélkül.

A képviselők közül a gyöngébb gyomruak eltávoztak, de a vastagabb idegzetűek, hidegvé-rűebbek, szenvedélytelenebbek kíváncsiságból benn maradtak. Sajttettek, hogy vér — már tudniillik a nemesebb részből, ha csak nem fölygürt orrokából — nem fog folyjni.

Ilyen botrányos látvány pedig századok alatt nem fordul elő. Minek ettől megfosztani magukat?

Riu ezredes kiadta a parancsot, hogy Baudry d'Assonhoz ne nyuljon senki ő kivüle. Katonáival az elszánt botrányhősök pha-

letőbb, elmaradottabb népfajok — a román, szerb vagy bolgárok parlamentje — no hiszen majd lenne ne mulass a nyugoti sajtóban. De a francziáknak minden szabad.

E hővérű, szellemes nép mindenre képes, csak egyre nem: unatkozni. Előtte: tous les genres sont bons, hors d'ennuyeux.

A keleti indolenciának legszélsebb ellen-téte Franciaország: örök gyermek, kinek mus-záj valamit tenni mindig; tétlen, nyugodtan egy perczig sem maradhat. Ha jót nem képes, csinál rosszat, ha nagyszerűt nem, botrányt: még pedig lehetőleg semmiből se közönségeset. Caesar vagy semmi. Ők nagyok akarnak lenni mindében. És érdekesek mindig.

A monarchisták a köztársaság iránti mély gyűlöletüknek akartak kifejezést adni e botrány-nyal, noha arra szükség nem volt, mert hiszen tudnivaló, hogy a düh annál nagyobb, minél tehetlenebb.

Különben pedig a köztársaság természete, a méltóságjeljes türelem. Igaz, hogy ez nagyon is jól áll neki. Baudry d'Asson már másnap

maradt fegyvertársa, talán maga Balao-Rao, a testvére, akarja gyűlöletét s bosszuját tölteni rajta.

Közben a szerencsétlen Gumira is gondolt, a kit nem látván fogolykép a dakoák között, s nem tehetvén föl, hogy menekülhetett volna, valószínűnek tartotta, hogy megölték. Segélyt ez oldalról semmiestre nem várhatott. Ha menekült is, hogy hirt adjon a Puturia taván levőknek, oda mindenesetre későn érkezhetett. S mit tehettek Banks és a többiek, a késő hiradással? A Dsubulpórebába vezető utra vehették magokat, de fegyverzetlenül, lőszerek nélkül, s akkor, mikor őt, az ezredet, a rablók már a Vindhiasz mélységébe huzolták! Semmi remény.

Munro ezredes hidegvérrel tekintette át helyzetét. Nem esett kétségbe, de szerette a dolgokat valódi színökben látni, hiu önátlatás nélkül.

A csapat azonban erőteljett gyorsasággal haladt. Nasszim és Kalagáni kétségkívül naple-

szűk völgy fölött. Keskeny szoros uton, mely a sziklába volt vágva, lehetett följutni belé, nagy nehezen. Nehány felig romba dőlt bástya s megrongált fal őrizte a meredek felől; építményei közül is kevés volt még használható állapotban. Közép magasságán egyetlen ágyú maradt ott, torkával a meredek szelén nyíló szabad mélység felé szegezve. Sokkal súlyosabb levén, mintsem könnyű szerrel levonszólhatták volna, itt hagyták, jóformán leszerelt s megrozdásodott állapotban.

Ebbe a riporei erődbe vitték foglyukat a dakoák. Esti hat órakor érkeztek meg, miután közel ötven kilométernyi utat tettek aznap.

Ki elébe fogják állítani? most nemsokára megtudandja. A rom-erődöt egy csoport hindu tartotta elfoglalva. Ezek is elősiettek s az érkező dakoakkal együtt nagy félkörben sorakoztak.

Munro ezredes e félkör közepén állott. Kezeit keresztbe fonva várta.

Kalagáni kilépett a sorból s néhány lépést

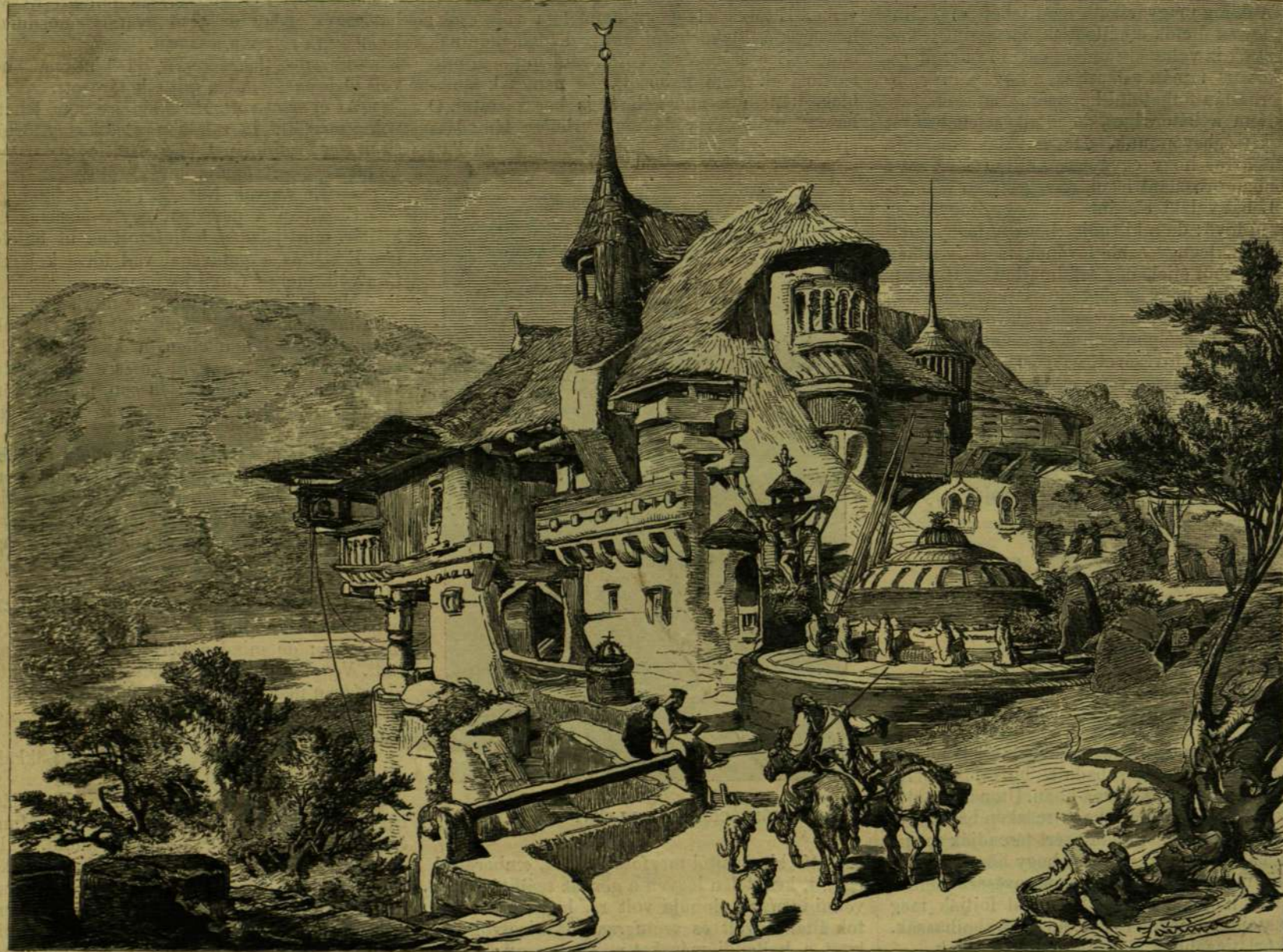
* **Régi Nápoly egyik amfiteatrúmat**, melynek eddig helyét sem tudták, most fedezték föl véletlenül, egy palota kertjében, a San Paolo templomhoz közel. Igen csekély rom maradt meg.

* **Növénydelejtű** nő szabadon Oregon és Texas pusztáin. E növény a fűzfához tartozik, neve Silphium laciniatum s levelei dél és észak felé mutatnak s így az utasok számára utmutató gyanánt szolgálnak.

* **Az új koczkajáték**, melyben 15 darabot kell sorba rakni, állítólag a régi századokban igen el volt terjedve. Dürer Albertnek is van egy „Melancholia”, czímű metszete, hol az ablaknál egy leány néz e játékra s igen kedvetlen, hogy nem tudja megfejteni.

* **A jezsuiták kiütése** alkalmából fölemlítették a francia lapok, hogy a pulykákat ők hozták be Franciaországba a 16-ik század végén. Csakhamar ezután külön „Société des Dindonophiles” alakult a pulykák terjesztésére s XVI. Lajos külön csinos ilt készítetett számukra. Jelenleg Párisban egymagában november és február közt 43,000 pulykát fogyasztanak el.

* **A táviró és a khinaiak.** A khinaiak eddig tölké kitelhető eszközökkel szegültek annak ellen, hogy

A SZENT-KERESZTRŐL NEVEZETT KOLOSTOR A CSODATEVŐ KUTTAL ALBÁNIÁBAN. — ZVERINA RAJZA.

mente előtt meg akartak érkeznél valamely kijelölt helyre, hol az ezredes sorsa eldöntött. S maga sem óhajtott egyebet, mint hogy ez eldöntés mielőbb következék be.

Csak egyszer, délen tartottak egy félórát pihenőt. Az ezredes elé is tettek egy darab kenyert és száritott húst, hogy egyék. Szótlanul elfogadta és evett, mert nem akarta, hogy ereje elfogyjon s testi gyöngülése az elhatározó perczen lelki gyöngülésének látványával örvendeztesse meg gyilkosait. A rövid ebéd után újra utra keltek, mindig a dsubbulporei irányban. Esti öt óra tájt azonban a csapat letért a nagy útról s balra fordult. Az ezredes, ha eddig remélt volna is, most világosan látta, hogy egyedül isten segíthet rajta.

Negyedóra mulva egy szűk szoros uton mentek át, mely a Nerbudda völgyének véghatárát képezte a Bundeskund legvadászabb tája felé. E helyen emelkedett a riporei régi erőd, mely már huzamosabb idő óta föl volt hagyva, s mely ötszáz lábnyi magasságával uralkodott a

telt előre és a várban volt hinduk közül egyikhez, ki a többiek vezérének látszott, közeledék. E hindu egyszerűen volt öltözve mint a többi. Kalagáni mélyen meghajolt előtte. A hindu kezét nyújtá neki, melyet Kalagáni tiszteljesen megcsókolt. Feje egy intésével fejezte ki, hogy meg van elégedve a Kalagáni szolgálattal.

Most a hindu lassu, kimért lépésekkel a fogoly felé közeledett s megállott előtte.

(Folyt. követe.)

Egyveleg.

* **Különös könyvet** készített jelenleg Viktória királynő. E könyvben mindazok az ajándékok le lesznek írva, melyeket a királynő kapott, s a könyv fényképekkel lesz illusztrálva. A királynő a paraszti egyszerű ajándékait is lefényképezette.

* **Aranyházak** vannak Chayenneben, az Egyesült Államok Wyoming nevű államában. Az épületek köveit ugyanvalami elhagyott aranybányából hozhatták, mert minden megvizsgált kőben találtak egy pár aranyzemet, néha egész 2 frt értékig.

az európaiak az ő országukban vasutakat és távirókat építenek. Hosszu fáradozások után sikerült csak engedélyüket kinyerni, hogy nagy tengeri városaik tengeralatti huzallal kössék össze egyes vállalkozó társulatok. A khinai kormány most megengedte, hogy Shanghai Pekinggel táviróval kössék össze, sőt egy millió frank előleget is adott a munkálatokra. E távirón azonban csak angol nyelven lehet közlekedni, mivel a szótárgakból és jelekből álló khinai nyelvnek nincsenek betűi.

* **Sabatier-tinta** czim alatt az angoloknál oly vegytani készítmény jött divatba, melynek segítségével közönséges tollal lehet üvegre írni s az írást eltörölni vagy lemosni nem lehet. A tintát művészi ékítésre is használják.

* **A mocsárok kiszáraitását** Oroszországban nagy buzgalommal folytatják. 1879 ben 20 millió hold mocsárt száraitott ki 632 mérföld hosszú csatorna által. Ugyanebben az évben 34 hidraulikus gépezeti hidat készítettek. A kiszáraitott földből már mintegy félmillió hold szántóföld lett s ez a nemzeti vágyont 14 millió rubellel szaporította.

A talajváltozás által okozott földrengések és Zágráb esete.

A mi végokaira nézve legkevésbé ismeretes, arról legtöbbet irnak az emberek, s legtöbbet tudnak róla mondani. Természetszerű is, hogy így legyen. Mert a hol az ok és annak hatása ismeretes, ott a nézet is csak egy lehet, ellenben hol csak a tény áll előttünk a maga pusztaságában s keresnünk kell annak okait, ott száz és száz irány felé elvezethet a képzelet, s midőn egy-egy irányban nem találta meg a kielégítő választ, indulhat új nyomon próbálni szerencsét.

A tapasztalásnak ez az általános ténye nagyon áll a földrengésekre vonatkozólag is. Okát azoknak sem ismerjük. De ezt az okot keressük, ellenállhatlan erővel kénytelen reá értelmünk oksági követelése: s előállanak a különféle hypothézisek, melyek a magyarázatot földadatukká teszik. Említve volt már e lapok hasábjain, hogy sokan a víz hatásának tulajdonítják a földrengést, mások barlang-beomlásoknak, ismét mások a föld belsejében levő folyékony anyag megduzzadt s háborgó árdagályának. Van egy további magyarázatmód is, mely hovatovább mind több híveket számlál, több okokat tud felhozni a maga igazolására, s melyről ez alkalommal meg akarunk emlékezni. Ez a magyarázat a föld alakjában végbemenő változások s eltörlődésekből vezeti le a rengések és ingások tüneményét.

Mindenki tudja, hogy a meleg tárgy, ha hidegebb környezetben van, kihűl, és hogy minden hűlő, vagy is melegebb részű tárgy összehúzódik. Ellenben a melegebb tárgy kiterjed. Egy golyó, mely hideg állapotban épen belé illik valamely karikába, nem fér belé, mihelyt megmelegítettük, s átesik rajta, ha hidegebbé tettük, mint maga a karika. Vagy maga a hőmérő is nagyon szemmel láthatólag mutatja e tüneményt. Ha megmelegszik, a higany kiterjed benne — abba az irányba, a merre lehet, s az üres csövön fölfelé száll. Hideg alkalmával összehúzódik, lejjebb esik.

Ugy tesz a természet is, mint az ember: összehúzódik a mikor fázik.

Az erő, melylyel a hidegebb test összehúzódása történik, olykor igen nagy is lehet. Tapasztaltuk pl. ujabban Budapesten, hogy a nagy aszfaltlapok, melyekkel a járdák ki vannak öntve, egészen összeropdáltak mult télen a nagy hideg folytán. Kisebb helyet foglaltak el mint előbb, s hogy ez történhessenek, közül hézagok, repedések támadtak bennök. Tapasztaljuk ezen erő hatalmát nem fűtött épületeknél, melyeknek falba épített vasgerendái olykor akkora erővel húzódnak össze, hogy megreped maga a fal — ha nincs egy kis játéka (ugynevezett „Spiel-Raum”) a gerendáknak. Ez erőt fölhasználják a kőfejtő helyeken is, hol kicsiny repedésekbe vizet öntenek, s midőn az megmelegedés folytán nagyobb tőrfogatot vesz föl, széjjelfeszíti, s az eredeti közzétől leválasztja, lefejt a legerősebb sziklanemet is.

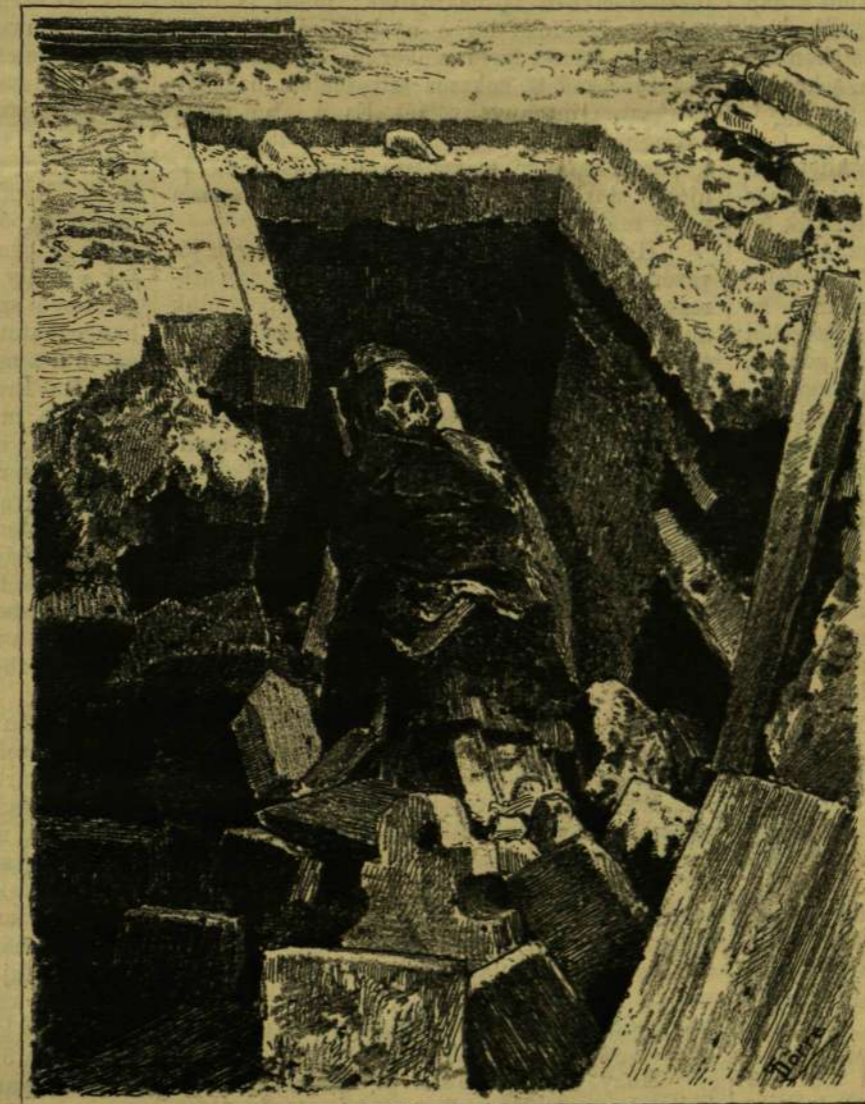
Nos hát a földgömb maga is meleg test, mely lassanként hűl most is, s mely ennek következtében össze is húzódik. Nem is kell nagyon mélyen lefurni a föld belsejébe, hogy észre vegyünk, miszerint ott a meleg sokkal nagyobb, mint a felszínen, s mennél mélyebben furtak le eddig, vagy vajták a bányák aknáit, a meleg, melyre ott lettek, annál nagyobb volt. S mi alatt mi a felszínen a talaj minden melegegét látszólag a Nap sugaraitól nyerjük, az alatt bizonyos mélységen a talaj sugarak már nem okoznak hatást, s a meleg állandó.

Daczára azonban annak, hogy a felső talaj minden melegegét a naptól látszik kapni, voltaképpen annak hőmérséke mégis sokkal nagyobb, mint

a világé, melyben helyet foglal. E világter hőmérséke több mint száz fok 0 alatt, holott az északi sark feléi éjszakáinak nap nem süttötte talaja ritkán van alul a 30 fokon. A föld tehát nagyon meleg test a világterhez képest, és így folyton hűl alább és alább.

Ennek a hűlésnek a következménye pedig az, hogy a föld összehúzódik. Ha folyékony anyagból állana, az a folytonos összehúzódás majdnem észrevétlenül mehetne végre. De miután felső kérge — melyni mi lakunk — alkalmasint néhány mérföldnyi vastagságban szilárd, az összehúzódás nem történhet meg így egyszerűen, hanem elő kell állania annak, a mi az aszfaltlábakon is előáll: repedéseknek, roppanásoknak s vetüléseknek.

Az újabb idők tudósai közül sokan, különösen pedig a geológusok, ezen vetüléseknek és roppanásoknak tulajdonítják vagy általában a földrengést, vagy legalább a legtöbb földrengést. Midőn egy-egy butor a hideg folytán megreped — mondják — már az is milyen recesen jár, milyen hatalmasnak kell lennie a hatásnak, ha ezt akkora test teszi, mint a föld maga. És e nézet további bizonyítására felhozzák azt is,

ZÁGRÁBI KÉPEK: SIRBOLT A SZÉKESEGHÁZBAN A FÖLDRENGÉS UTÁN.

Dach Ottó fényképe után rajzolta Dörre Tivadár.

hogy rengések alkalmával az esemény színhelyén tényleg mutatkoznak vetődések, emelkedések vagy sűppedések.

Azonban daczára ezen magyarázatoknak, nagyon kétséges, hogy ezekből az okokból csak egyetlenegy földrengést is ki lehet-e magyarázni, s hogy ez az ugynevezett diszlokacionális földrengés nem agyrem-e csupán. Mert hát vagy a vetődés és talajváltozás idezi elő, vagy valami repedések. A repedéseknek legerősebben a felszínen kellene nyilatkoznok, — a földgömb felületén, holott a legtöbb esetben azokat egyáltalában nem tapasztalhatjuk, s a hol előfordulnak is, oly csekélyek — mint p. o. legujabban Zágrábban, — hogy a földrengés erős volta átalok egyáltalán nem magyarázható, sőt nem lehet kétkednünk benne, hogy nem ők okozták a rengést, hanem az erős rengés okozza őket. A mi pedig a talajváltozást illeti, az csakis lassan végbemenő lehet, s mint ilyen semminemű erősebb rázkódást nem vonhat maga után. A földrengések alkalmával tett összes észleletek hirtelen jött erős lökések engednek következtetni, a minőt a szilárd, de a mellett nem merev földkéregben talajváltozás semmi körülmények között

sem okozna, még akkor sem, ha igen hirtelen menne végre.

De a talajváltozás által származható földrengés lehetőségének vagy lehetlenségének bizonyítására most tul esik ezúlnkon. Mert ha megengednők is azt, hogy efféle rengések létezhetnek, a legujabb zágrábit ilyen gyanánt deklarálni bizonyynyal nem lehet.

A zágrábi földrengés kimutatható összeköttetésben áll vulkanikus működésekkel. Zágrábot nagyon gyakran látogatja meg a földrengés, s ott tűzpontja létezik ily tüneményeknek (mellesleg megjegyezve nem érthető, hogy miért legyen rengés egy helyen gyakrabban, mint máshol, ha azt csakugyan vetődés okozza). A multa nézve pedig ki lehet mutatni, hogy ahányszor Zágrábban csak földrengés volt, mindannyiszor a vulkanikus vidékeken is éreztek hasonló jelenséget, legfőjebb egy-két nappal előbb, vagy utóbb. Különösen az Andesek tűzbányóinak vidékein volt ez az összefüggés igen feltűnő. S ha a legközelebbi eset alkalmából nincs is még tudósításunk az iránt, hogy ott rengések nem fordultak-e elő, annyit tudunk, hogy épen a rengés idejékor a Vezuv is elkezdett erősebben működni.

Részleteiben a zágrábi rengés a tudomány szempontjából is igen sok érdeket mutat. Epicentruma, vagyis felületi középpontja, Zágrábtól északkeletre feküdt, a mint előre is lehetett gondolni, miután a lökések ezen irány felől jöttek. Hogy maga a valósigos középpont milyen mélyen feküdt a felület alatt, azt eddig nem sikerült kipuhatolni. Jó mélyen kellett feküdnie, mit eléggé mutat az az egy körülmény is, hogy Zágrábban az ütések egyáltalában nem voltak horizontálisak. Sőt sokan hátróztottan azt vitatták, hogy a jelenség az ugynevezett rotatorikus földrengések jellegét hordta magán. A város melletti György-és Péter-temetőben ugyanis a sírkövek egy része egészen kimozdult helyökből, s oly irányban fordult meg, mintegy 15—20 foknyira, mely irány ellentétes az óramutató haladásával. Sőt maga a székesegyház tornyának felső parkányzata is olynemű, de csekélyebb elmozdulást mutatott, minőt a farrai temető obeliskjéről lapunk minapi számában már említettünk. A jelen esetben azonban a szorgosabb kutatás kiderítette, hogy ez nem örvényző rengéseknek folytán jött létre, hanem nagyobb távol-ságból jövő mélyről ható lökések következtében.

Hogy különben eza mélység nem volt felette nagy, mutatja azon körülmény, miszerint a stájer bányákban, nevezetesen Stájer-Bruban és Schoneggben már a 100—120 méter mélységű aknáknak nem lehetett a lökéseket észrevenni, holott kisebb mélységű, 20—30 méternyire fekvő aknáknak az ütések oly erősek voltak, miszerint a hevérek megremülve hagyták oda munkájukat, azt gondolván, hogy beomlott maga a bánya.

A hatás ezen bányákon tul is érezhető volt, s az összes megingatott felület nagyobb mint 4000 négyzetmérföld. Körenek sugara majdnem 80 mérföld. Sőt közvetve nagyobb területen is észre volt vehető, így pl. Teplitzben, Franzensbadban s a cseh fürdőkben a forrás némi megapadása jelezte.

Hoitsy Pál.

A Szent-Keresztről nevezett kolostor a csodatevő kuttal Albániában.

— Zverina rajzához —

A Mokra Planina egyik délnyugati lejtőjén a prizrendi vilájet közepében fekszik az u. n. kút-ösvény mellett a Szent-Keresz nevű viselő kis görög kolostor, mely sok történeti ereklyét és emléket tud fölmutatni, de különösen csoda-

SZÉPSÉG! A valódi **dr. Lejosse-féle párisi RAVISSANTE** különlegességek központi főraktára **IFJUSÁG!**

Budapest, városház-tér 9-ik sz. Haris-Bazár, a városi gyógyszer-tár mellett.

A t. ez. közönségnek valódi angol és francia illatszerek és pipere cikkek egész sorozatát ajánlom, melyek minden esetben, kitűnőnek bizonyultak, és biztos hatást eredményeztek. — **Észíttető-vények** és egyéb pipere cikkekkel legújanyosabb áron. — **Megrendeléseket** külföldi és belső részletekben teljesítik, a nagyban vásárlóknak árleánygólást nyújtok. — A francia és angol illatszerekben valamennyi ismertebb különlegességet nálam állandóan készítenek. **Kimerítő árjegyzéket** kívántra ingyen és bérmentve küldök.

SVAR CZ FRIDERIKA illatszertára

Az ifjúság szépségét a legkésőbb aggorkig megóvhatni minden hölgy főfedelata,

mely kiválóan fölfelezi a bőr legrosszabb állapotát. Ennek titka és gyönyörű megtartása, finomítása és frissítése, eszközölhető az annyira kitűnő, hatásban meglegő

RAVISSANTE

hivatalosan megvizsgálta, teljesen ártalmatlan bőrpóroló szer által, mely a bőrnek azonnali, nem pedig hosszabb használat után, gyönyörű szép, gyöngéd, bárszínű, viruló kinfestést kölcsönöz, a annak ifjú természetes frissességét visszaadja, melyet semmi más, még oly károsító szer által el nem érhetünk. Különösen a fiatal kor frissességének megóvása és fenntartására; ezerezesen ajánlják bizonyított, és mint első szőpítőszert, egy hölgynek pipere asztaláról sem szabadna hiányoznia.

Egy nagy eredeti üveg ára használati utasítással. 2 forint 50. Egy kis eredeti üveg 1 forint 50.

RAVISSANTE SZAPPAN a legjobb illatos mosó szappan a bőr szépítése és javítására. Használat után a bőr bárszínű puha lesz és igen kellemes szagot terjed, mely sokáig tart és nem szűnik meg, a bőrt egyszer megkezelte, az soha nem lesz többé más szappant. Egy doboz (3 db) ára 1 frt 35 kr.

RAVISSANTE ARCPOR a párisi és londoni hölgyvilág, valamint a legjobb művészek legkedveltebb arcpora. Mindazon t. hölgyek, kik egyszer használták meggyőződtek, hogy a

POUDRE - RAVISSANTE felülmunkhatlan, igen jól tapad, láthatatlan és természetesen illószagát ad a bőrszínnek, tehát legjobban ajánlják. Nagy doboz ára 1 frt. Kisebb 50 kr., fehér vagy rózsaszín.

RAVISSANTE HAJ-ÉSZÉNCIA kitűnő, ma legújabb módosítással bír a hajjalaj tisztítására, mely a hajkopra képződést és a haj kihullását megakadályozza, igen kedvelt hajmosó szer, mert jólkeny hatást eszközöl a fejbőrre. Egy üveg ára 1 frt 20 kr.

A ki szép és egészséges fogakat

Óhajt, az gyógyodjék meg mihamarabb egyetlen kísérlet által, hogy mily kitűnő, magában egyedülálló, méltó hatása a

RAVISSANTE-SZAJVIZ.

Minden savakból mentes, és a fogak állapotára a legalkalmasabb ártó és balsemleges növényanyagokból készült. Általa a fogak megerősödik, a fogak zománca ápolva, a rothadás elkerülve lesz; 10 csepp elegendő egy korty vízbe, mely végül a fogak beveggett tisztítása után, a száj jól kiöblített és soha nem kell fogfogtatásnak szenvedniük.

Nem létezik más készítmény, mely mindennapi használatnál hasonlíthatlan jó eredményt biztosítana a fogak szépségére és tartására nézve, mint a RAVISSANTE-SZAJVIZ, mely a fogakat megerősíti, megőrzi és megakadályozza a fogfájást és a foghúzás, valamint a fogakra oly veszélyes fogkövek lerakódását és a szájak a legkisebb frissességét és üdöséget kölcsönöz. Egy eredeti üveg ára 1 frt.

A kik valóban jó, a csóznak minden irányban megfelelő hajkezelést

Óhajtának, tegyenek egy kísérletet a jóhír

POMADE RAVISSANTE

Kitűnő hajkezelő, mely a haját szépiíti és ápolja, a hajjalajt megerősíti, a kopra képződést megakadályozza, annak természetes fényt és hullamos alakot kölcsönöz, és a legkésőbb korig védi a megőrzését is. Egy téglai ára 1 frt.

CRÈME - RAVISSANTE

Értékdek óta dícsértreméltó elismeréssel **ARZTZEITUNG** kenőcs szerepl, foltok, fakadékok, forrássági peremések, orrvérzés és minden egyéb arcvérzések ellen, friss és bárszínű bőrt eszközöl, és az arcbőrre és kezre ápolására és finomítására nélkülözhetlen. Ajánlható azoknak, a kik a hajkezelést helyett hajjalaj használnak. Egy üveg ára 1 frt.

Felülmunkhatlan és teljesen ártalmatlan a **RAVISSANTE FOGPOR,**

mely a fogakat hófehérre tisztítja, elszáradt és hámozódott anyagokról, valamint a fogak közötti tisztítást lehetővé teszi, a azok mellett természetesen színtelen és felfolyósított, és sem vegyíték, sem erőművel nem lezár megakadályozza, a haj kihullását megakadályozza, annak természetes fényt és hullamos alakot kölcsönöz, és a legkésőbb korig védi a megőrzését is. Egy doboz ára 50 kr.

RAVISSANTE HAJAPOLÓ-OLA

Legjobb óvszer a haj őszülése és kihullása ellen, mely a kopra képződést megakadályozza, a haj növekedését bámulatosan előmozdítja. Ajánlható azoknak, a kik a hajkezelést helyett hajjalaj használnak. Egy üveg ára 1 frt.

DUMAS SÁNDOR érdekes regényei

POTOM ÁRON! helyett, csak 3 frt 80 kr.
Margit királyné 6 kötet 3 frt 60 kr. helyett, csak 1 frt 80 kr.
Monsieur hűség 8 kötet 4 frt 80 kr. helyett, csak 2 frt 40 kr.
Megváltás 8 kötet 4 frt 80 kr. helyett, csak 2 frt 40 kr.
A három testőr 6 kötet 3 frt 60 kr. helyett, csak 1 frt 80 kr.
Husz év múlva (A három testőr folytatása) 8 kötet 4 frt 80 kr. helyett, csak 2 frt 40 kr.
Bragelonne gróf (A három testőr vége) 18 kötet 10 frt 80 kr. helyett, csak 40 kr.
 Az egész gyűjtemény 66 kötet, 39 frt szerre megrendelve, bérmentve külföldre is szállították. Kimerítő árjegyzéket kívántra ingyen és bérmentve küldök. **BUDAPEST (IV. egyetem-utca 2. sz.) DOBROWSKY ÉS FRÄNK** könyvkereskedése.

A Karassin-féle borostyánkő-lehely örökösöknek van szerencsésük t. ez. megbízókkal tudatni, miszerint a bányajókban a legújabb időkben felfedezett dus borostyánkővet következten az árakat nagyrészt legjobb árak által reménylik a természetes borostyánkő megapalított, de a sok értékelen és az egészségre káros utániás által megintatni jó hírnevét fenntarthatni.

A jótállás melletti **természetes borostyánkő szivar-szivők** ára, **diszes tokkal**

I. szám 12 cm. hosszú	10	15	20
II. " 9 " "	10	15	20
III. " 8 " "	10	15	20
IV. " 7 " "	10	15	20
V. " 6 " "	10	15	20

A fentebbi árakért e jelen hirdetés megjelenési napjától számítva 4 hétig szavatolunk s fentartjuk magunknak ezen időn túl az áraknak esetleges felemelését. 6193

Megküldetik az összeg beküldése vagy utánvét mellett. — Megbízások képviselőkhöz

HENN W. urhoz intézendők **BÉCS, X., Dampfgasse 11.**

Kánya József Budapest, József-tér 14. szám női divatárunk és vászonraktarát. Női ruhák és kárpokok a legújabb divat szerint. Gyásruhák egy nap alatt készíttetnek a legjutányosabb árakon.

Találtatott 32 forint. Mindazon által, kik egy 40 darabos álló teljes készletet 6 személynre megrendelnek, és pedig:

6 db asztali kés, valódi angol acsípéngével	9.-	2.25
6 db asztali villa, tömör egy darabból	5.80	1.45
1 db kényvető	5.80	1.45
1 db levesterítő	3.-	0.75
1 db levesterítő	4.-	1.-
6 db kényvető	2.-	0.50
1 db kényvető	4.-	1.-

Minden a legjeltebb, legfinomabb britanniá-csészából és ára frt 4.70 helyett most csupán frt 9.70 csomagolással együtt.

Daszra a bécsi, szédelgősen alapuló, hirdetések versenyének, gyártmányunk a legszélesebb, legártóssabb és így legjelesebb

egyedül és csupán valódi britanniá-csészák lett ezerszeresen elismerve, ami minden egyéb öndícsértől fölmentet bennünket. Szállítás minden irányban az összeg beküldése vagy utánvét mellett.

Nem tetező tárgyat 8 nap alatt visszaküldhető.

Sok évi t. megrendeléseinkkel van szerencsés tudatni, hogy a napokban röviddel még néhány ezer darab valódi britanniá-csészák kinyitott raktárba és házhöz kívántra küld belülről kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve, az

egyesült britanniá-csészák gyári raktár Budapest, városház-tér 9, V Haris-bazár 17. bolt.

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és / egész évre 12 frt / POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: / félévre — 6 * / Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG:** / egész évre 6 frt / félévre — 3 * / Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK:** / egész évre 6 frt / félévre — 3 * / Külföldi előfizetésekre a postai költség megfizetésével a csatlakozó.

49-ik szám 1880. **BUDAPEST, DECEMBER 5.** XXVII. évfolyam.

PESTALOZZI A GYERMEKEK KÖZT.

PESTALOZZI a gyermekek közt! Lehet-e Pestalozzi másképp képzeli is, mint e környezetben? Ha csak arcképet látjuk is, minden környezet nélkül, önkénytelenül oda képzeljük a gyermekeket, arczán s szemében annyira ragyog és mosolyog az ő jelenlétének visszakugló fénye. Mint a Werther Lottchen-ét, Kaubach ismeretes képeiből, a hol a kanyeret szegi, kivágyva is: a gyermekek mosolygó arczát

nem semmisíthetjük meg, mert visszfényök ott tündöklök az ifjú lány anyai arczán, a mint a kanyer s vele az anyai szeretet ugyszotogtja, hogy mindeniknek jut belőle.

De mily különböző mégis a két kép. Ott, Lottchen körül, boldog gyermekek raja szibong, kiknek mindenik a testvéri arcvonás ismerhető föl. Itt, a Pestalozzi iskolaszobájában, a nyomor gyermekei, az utcáról, a szegénység kunyhóiból, a kórházban sinlődő beteg anyá oldalán, a bűn tanyáiból fölszedett apró csöcselék rongyos, beteg, vézna, elkényeztette

det alakjaival találkozunk. A mester arca az egyedüli fénypont a képen. Jóságos szeméből, nem szép, de annál szelidebb arczáról a szeretet mosolyog, az ember- és gyermek-szeretet csodálatos fénye, melylyel ő a legelhagyatottabbakhoz fordul, hogy megmentse a testi és lelki nyomorból azokat, kik különben elveszendők lettek volna.

Az «uj paedagogia atyja» különös, mondhatni külön ember volt. S a ki azt hiszi, hogy nevelési és tanmódszerét, ugy a mint azt ő gyakorolta, egyszerűen csak utánozni kell vagy

PESTALOZZI A GYERMEKEK KÖZT. — GROB K. FESTMÉNYE UTÁN.

Eddig fölül nem mulva!

W. MAAGER'S csász. kir. kizár. szabadalm. valódi tisztított **CSUKAMÁJ-OLAJA** MAAGER VILMSTÖL BÉCSBEN. 6127

A legelső orvosi tekintélyek által megvizsgálva s könnyen emészthetőes folytan szetesebb és leghatasosabbnak elismert szer mell- és tüdő-bajok, görvény, sömör, kelések, ban: **Bécs, Henmarkt Nr. 3,** valamint az osztrák-magyar birodalon minden gyógyszer-tárban és jónévi fűszerkereskedésben, valódi minőségben kapható.

Legújabb időben több ezer közönség, tisztánl majolajt tölt háromszögletű palackokba a megkísérelt azt, mint «Maager-palackokat» Maager valódi tisztított Dorsch-hal-majolajával töltöttéknek elismerni, melyeken a palackon, rajzgyem, elzáró kupacson és használati utasításon a Maager név rajta van.

FIGYELMEZTETÉS. Az álta ánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalulag kitüntetett Isóborasz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra kék nyomathat saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén az egyszerű-minid védjegyként a budapesti kereskedelmi és iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ gyors enyhítést eszközöl: csúszos szaggatás, fagyás, fog- és fejtájdalmak, szemnyogosság, bennulások stb. stb. ellen. Fogtisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fogak fényt és színt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer fejmosására is, a hajidegek erősítésére, a fejkoprákópzódás megakadályozására és annak eltávolítására.

Ára: egy nagy üveggel 80 kr., egy kisebb üveggel 40 kr. Használati utasítás magyar vagy német nyelven bizományosa im névsorával ellátva, minden ívhez ingyen mellékeltemik.

Brázy Kálmán, Budapest, IV., Muzeum-kört 23. sz.

Franklin-Tarsulat nyomdája. (Budapest, egyetem-utca 4.)

